

IMPROVET-AM

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

N 3

Project 101128630

<https://www.improvetam.eu/>

Համաֆինանսավորվում է
Եվրոպական միության կողմից

Ֆինանսավորվում է Եվրամիության կողմից: Արտահայտված տեսակետներն ու կարծիքները պատկանում են միայն հեղինակին (ներին) և պարտադիր չէ, որ արտացոլեն Եվրոպական միության կամ Եվրոպական կոթողյան և մշակույթի գործադիր գործակալության (EACEA) տեսակետները: Ոչ Եվրամիությունը, ոչ EACEA-ն չեն կարող պատասխանատվություն կրել դրանց համար:

Համաֆինանսավորվում է
Եվրոպական միության կողմից

Ֆինանսավորվում է Եվրամիության կողմից: Արտահայտված տեսակետներն ու կարծիքները պատկանում են միայն հեղինակին (ներին) և պարտադիր չէ, որ արտացոլեն Եվրոպական միության կամ Եվրոպական կոթողյան և մշակույթի գործադիր գործակալության (EACEA) տեսակետները: Ոչ Եվրամիությունը, ոչ EACEA-ն չեն կարող պատասխանատվություն կրել դրանց համար:

ԲՈՎԱՆՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Սանիտար/անձնական օգնականի հաղորդակցման հմտությունները, բովանդակությունից մինչև դասի պլան

Ատամնատեխնիկական կրթության նոր մոդուլներ

Erasmus+IMPROVET-AM վերապատրաստման դասընթացներ Գյումրու պետական բժշկական քոլեջում

IMPROVET-AM ծրագրի միջանկյալ գնահատում

Կարիերայի ուղղորդում և արդյունավետ կառավարում. Վերինարների շարք

Սանիտարի/անձնական օգնականի հաղորդակցման հմտությունները. բովանդակությունից մինչև դասի պլան

2025թ. մայիսին IMPROVET_AM նախագծի աշխատանքային թիմը՝ ի դեմս Ապրո Ֆորմացիոնե ուսումնական կենտրոնի, և La Cooperativa Sociale Progetto Emmaus խնամքի կենտրոնի մասնագետները անցկացրեցին առցանց դասընթաց հայաստանյան գործընկերների համար: La Cooperativa Sociale Progetto Emmaus կենտրոնը Ալբա քաղաքի խոշորագույն ընկերություն է, որը խնամք է տրամադրում հաշմանդամություն ունեցող, տարեց և հոգեկան առողջության խնդիրներ ունեցող մարդկանց:

Երկու առցանց հանդիպումների ընթացքում քննարկվեց կարեկցանքի թեման՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով վարքային ճգնաժամի կառավարմանը: Նման իրավիճակներ կարող են առաջանալ ցանկացած աշխատանքային միջավայրում: Աշխատակիցները պետք է իմանան, թե ինչպես վարվել նման դեպքերում:

Փորձագետները տրամադրեցին տեսական ընդհանուր տեղեկատվություն՝ ելնելով Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագրի

դրույթներից: Խոսվեց նաև առողջապահության ոլորտի մասնագետների՝ բուժքույրերի, բժիշկների, սանիտարների/անձնական օգնականների մասնագիտական միջամտության կարևորության մասին: Այնուհետև հանձնարարվեց գործնական առաջադրանք վարքային ճգնաժամից դուրս գալու թեմատիկայի շուրջ:

Դասընթացի մասնակիցները հնարավորություն ունեցան կազմելու դասի պլան ուսումնասիրած թեմաների շուրջ՝ ներառելով դասավանդման տարբեր մեթոդներ:

Դասընթացը օգնեց հասկանալ հաղորդակցման գործիքների կարևորությունը: Այս նպատակ էր հետապնդում հնարավորություն տալ հայ դասավանդողներին կիրառել վերոնշյալ գործիքները և կիսվել ապագա ուսանողների մոտ հաղորդակցման հմտությունների զարգացման գաղափարներով:

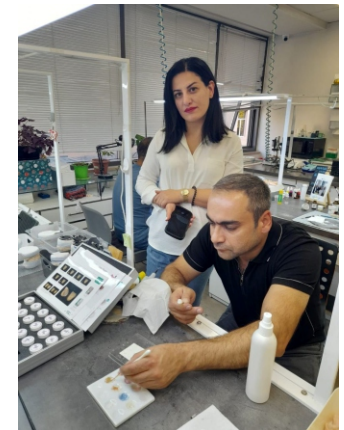
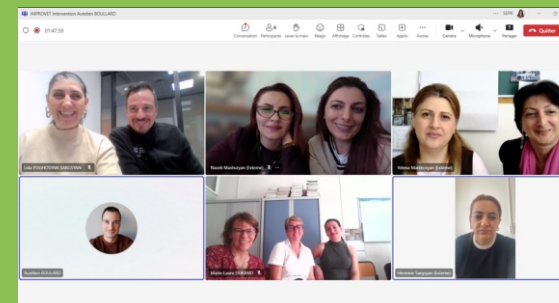
Ատամնատեխնիկական կրթության Նոր մոդուլներ

ՍԵՊՖԱ-ի և ՍԵՊՈ-ի Ատամնատեխնիկական գործ մասնագիտության դասավանդողները համատեղ ուժերով մշակել են չորս Նոր ուսումնական մոդուլներ՝

1. Կոմբինացված պրոթեզներ
2. Կերամիկական և ցիրկոնե կոնստրուկցիաներ
3. Իմպլանտի վրա կոնստրուկցիաներ
4. Թվայնացման ծրագրեր ատամնատեխնիկական գործում

Այս նպատակով մասնագետները ամեն ամիս առցանց հանդիպումներ են ունեցել՝ քննարկելով դասավանդման մեթոդները, բովանդակությունը և արդիական միտումները: Ուսումնական նյութերը թարգմանվել են ֆրանսերենից հայերեն՝ ապահովելով դրանց հասանելիությունը հայաստանյան գործընկերների համար: Կրթական գործընթացը արդյունավետ և ամբողջական դարձնելու նպատակով յուրաքանչյուր մոդուլի համար նախատեսվում է ստեղծել թեմատիկ պլաններ, գործնական առաջադրանքներ, քննությունների հարցաշարեր:

Նոր մոդուլների ներդրումը նպատակ ունի պատրաստել մրցունակ մասնագետներ՝ բավարարելու ոլորտի պահանջարկը և ապահովելու որակյալ ծառայություններ: Այս քայլը հնարավորություն կտա բարելավել հայկական կրթական համակարգը՝ համադրելով ֆրանսիական առաջադեմ փորձն ու հայկական արդի մոտեցումները:

Erasmus+ IMPROVET-AM վերապատրաստման դասընթացներ Գյումրու պետական բժշկական քոլեջում

Երազմուս+ IMPROVET-AM ծրագրի շրջանակում հոկտեմբերի 6-ին և 7-ին Գյումրու պետական բժշկական քոլեջը հյուրընկալեց Ֆրանսիայի Լիոն քաղաքի ՍԵՊՐ ուսումնական կենտրոնի ներառական կրթության բաժնի մասնագետ Մարի Լոր Դյուրանին: Նա կիսվեց իր փորձով քոլեջի վարչակազմի և դասախոսական անձնակազմի հետ՝ ներկայացնելով հատուկ կարիքներ ունեցող մարդկանց տարբեր խմբերը և վերջիններին հետադյունավետ աշխատելու կրթական մեթոդները: Դասընթացները ներառեցին ակտիվ քննարկումներ, գործնական աշխատանքներ և վերլուծություններ, որոնք մասնակիցներին հնարավորություն տվեցին ավելի հստակ պատկերացնել ներառական կրթության արդյունավետ իրականացումը:

Հոկտեմբերի 7-ին դասախոսների համար անցկացվեց գործնական խմբային աշխատանք, որի ընթացքում մասնակիցները բաժանվեցին խմբերի, և քննարկվեց առանցքային մեթոդների կիրառումը տարբեր հատուկ կարիքներ ունեցող ուսանողների ներառման համար:

Վերապատրաստման շրջանակում կազմակերպվեց նաև առցանց հանդիպում Օրելիեն Բուլարի՝ ՍԵՊՐ ուսումնական կենտրոնի թվայնացման և մանկավարժական հմտությունների մասնագետի, և Լիդա Պոդոսյանի, IMPROVET-AM ծրագրի համակարգողի հետ: Հանդիպման ընթացքում քննարկվեցին դասավանդողին անհրաժեշտ մանկավարժական հմտությունները:

Դասախոսները դասակարգեցին հմտությունները, իսկ Օրելիեն Բուլարը ներկայացրեց դասավանդման արդյունավետության համար անհրաժեշտ մանկավարժական հմտությունների ամբողջական ցանկը, որտեղ ուշադրություն դարձվեց նաև կրթության մեջ թվային միջոցների ինտեգրմանը: Այս դասընթացները ամրապնդեցին քոլեջի՝ ներառական կրթություն ապահովելու կարողությունը՝ զինելով աշխատակազմին նոր հմտություններով՝ բոլոր սովորողներին աջակցելու համար:

Հարկ է նշել, որ ՍԵՊՐ-ի դասավանդողները ևս անմասն չմնացին վերոնշյալ վերապատրաստումների

IMPROVET-AM ծրագրի միջանկյալ գնահատում

Դոկտոր Նարեկ Թովմասյան, արտաքին գնահատող

2025 թվականի ապրիլին IMPROVET-AM ծրագիրը հասավ իր կարևոր փուլերից մեկին՝ միջանկյալ գնահատմանը:

Այս գործընթացը հնարավորություն տվեց ամփոփել ծրագրի առաջին հատվածում կատարված աշխատանքը և հստակեցնել հետագա ուղղությունները: Գնահատումն իրականացվեց՝ հիմնվելով ԵՄ-ի և ՏՀԶԿ/ԶԱԿ (OECD/DAC) չափանիշների վրա՝ վերլուծելով ծրագրի համապատասխանությունը, արդյունավետությունը, կայունությունը և սկզբնական ազդեցությունը:

Չափի առաջընթաց և հստակ ուղղություն

IMPROVET-AM-ը լիովին համահունչ է ՀՀ կրթության մինչև 2030 թվականի զարգացման պետական ծրագրին, ինչպես նաև Erasmus+CBVET ծրագրի սկզբունքներին՝ նորարարություն, ներառականություն և թվային փոխակերպում:

Շնորհիվ այնպիսի նախաձեռնությունների, ինչպիսիք են ուսումնական ծրագրերի արդիականացումը, միջազգային վերապատրաստումները և գործնական փոխանակումները (job shadowing), ծրագիրը զգալիորեն նպաստել է ուսուցիչների մասնագիտական հմտությունների զարգացմանը և կրթական հաստատությունների ամրապնդմանը:

Այս գործողությունները պարզապես ծրագրված քայլեր չեն. դրանք իրական փոփոխություններ են բերում մասնագիտական կրթության զարգացման մեջ Հայաստանում:

Տեսանելի արդյունքներ և իրական փոփոխություններ

Նախաձեռնության կեսին արդեն ակնհայտ են դրական արդյունքները.

- Ուսուցիչները նշում են, որ դարձել են ավելի վստահ, ավելի կարող և ավելի ոգեշնչված իրենց աշխատանքում:
- Սովորողները ստանում են ավելի որակյալ և գործնական ուսուցում,
- Մասնագիտական կրթության կենտրոնները ձևավորում են միջազգային գործընկերություններ, որոնք կշարունակվեն նաև ծրագրի ավարտից հետո:

Հեղինակի մասին

Դոկտոր Նարեկ Թովմասյանը հանդիսանում է IMPROVET-AM ծրագրի արտաքին գնահատողը:

Ավելի քան 20 տարվա փորձ ունենալով Եվրամիության կողմից ֆինանսավորվող ծրագրերի գնահատման և կրթական բարեփոխումների ոլորտում, նա իր աշխատանքում կիրառում է փաստերի վրա հիմնված և ապագային միտված մոտեցում:

IMPROVET-AM ծրագրի վերջնական գնահատման հաշվետվությունը կիրաքարակվի 2026 թվականի նոյեմբերին:

IMPROVET-AM ծրագրի միջանկյալ գնահատում

Դոկտոր Նարեկ Թովմասյան, արտաքին գնահատող

Այս ձեռքբերումները նպաստում են ազգային քննարկումներին մասնագիտական ուղղորդման և աշխատաշուկայի զարգացման թեմայով՝ կրթությունն ավելի սերտորեն կապելով Հայաստանի աշխատանքի շուկայի իրական պահանջների հետ:

Խնդիրներ, որոնք դեռ պահանջում են ուշադրություն

Ինչպես յուրաքանչյուր խոշոր նախաձեռնություն, IMPROVET-AM-ն էլ ունի իր մարտահրավերները.

- Զաղաքական որոշում կայացնողների սահմանափակ ներգրավվածություն,
- Որոշ հաստատություններում՝ հնացած տեխնիկական սարքավորումներ,
- Տարանջատված մասնագիտական ուղղորդման համակարգեր,
- Վարչական ուշացումներ, որոնք ազդում են շարժունության ծրագրերի վրա:

Այս խնդիրների լուծումը կարևոր է ծրագրի շարժը պահպանելու և դրա երկարաժամկետ ազդեցությունը խորացնելու համար:

Ինչ է սպասվում առաջիկայում

Գնահատման արդյունքում ձևակերպվել են մի շարք հիմնական առաջարկություններ՝

- ▶ Ապահովել պետական և ինստիտուցիոնալ աջակցություն՝ ծրագրի արդյունքները ներառելու ազգային քաղաքականությունների մեջ:

Achievements
assessment effectiveness
efficiency sustainability
innovation digital impact
inclusion transformation
development renewal
modernization motivation
policymakers' engagement

- ▶ Թարմացնել թվային գործիքներն ու սարքավորումները մասնագիտական կրթության կետորոններում:
- ▶ Չարգացնել և ամրապնդել մասնագիտական ուղղորդման ազգային համակարգը:
- ▶ Պարզեցնել շարժունության գործընթացները և շարունակել ուսուցիչների շարունակական վերապատրաստումը:

Եզրակացություն

Հստակ ռազմավարությամբ, ներգրավված գործընկերներով և ամուր հիմքերով IMPROVET-AM ծրագիրը վստահորեն շարժվում է իր նպատակներին հասնելու ուղղությամբ:

Ծրագիրը ոչ միայն նպաստում է մասնագիտական կրթության արդիականացմանը Հայաստանում, այլև ձևավորում է ավելի հմուտ, ճկուն և ապագային պատրաստ մասնագիտական աշխատուժ:

Կարիերայի ուղղորդում և արդյունավետ կառավարում. Վեբինարների շարք

IMPROVET-AM ծրագիրը մտնում է նոր փուլ՝ նվիրված փորձի փոխանակմանը, գործընկերային ուսուցմանը և մասնագիտական զարգացմանը:

ՄԵՊԻ (Ֆրանսիա) և Ապրո Ֆորմացիոնե (Իտալիա) գործընկերների աջակցությամբ առաջիկա ամիսներին կկազմակերպվի վեբինարների երկու շարք, որոնց նպատակն է զարգացնել Հայաստանի ՄԿՈՒ համակարգը:

Երկու նախաձեռնություններն էլ միտված են մեկ ընդհանուր նպատակի՝ խթանել ղեկավարների, խորհրդատուների և ուսուցիչների հմտությունների զարգացումը, ամրապնդել համագործակցությունը և նպաստել ՄԿՈՒ հաստատությունների արդիականացմանը:

Վեբինարներ կարիերայի խորհրդատուների և ուսուցիչների համար (աշխատանքային լեզուն՝ անգլերեն)

Միացե՛ք երեք ինտերակտիվ վեբինարների, որտեղ կներկայացվեն գործնական մեթոդներ և գործիքներ՝ ուսանողների կարիերայի ընտրությանը արդյունավետորեն աջակցելու համար:

Ժամանակացույց.

2025 թ. նոյեմբերի 26 - Կարիերայի ուղղորդում. նպատակներ, միջոցառումներ, գործիքներ

2026 թ. հունվարի 13 - Անհատական խորհրդատվություն. լսել, ուղղորդել և աջակցել սովորողներին

2026 թ. փետրվարի 23 - Խոսքից գործ. անհատական և խմբային ուղղորդում (փորձի փոխանակում)

- ▶ [Գրանցվե՛ք](#) և միացե՛ք հայ և եվրոպացի մասնագետների թիմին:

Կարիերայի ուղղորդում և արդյունավետ կառավարում. Վեբինարների շարք

Վեբինարներ ղեկավարների և վարչական անձնակազմի համար

Վեց առցանց հանդիպում՝ նվիրված մասնագիտական կրթության ապագան ձևավորող հիմնական ուղղություններին՝ կանաչ կրթություն, թվայնացում, միջազգային համագործակցություն, աշխատանքի վրա հիմնված ուսուցում և ձեռնարկատիրություն:

Ժամանակացույց.

2025 թ. նոյեմբերի 19 - Զաղաքացիական ներգրավվածություն, գենդերային հավասարություն և սոցիալական ներառում

2025 թ. դեկտեմբերի 17 - Միջազգայնացում. գործընկերություն, նախագծեր, շարժունություն:

2026 թ. հունվարի 21 - ՄԿՈԻ հաստատությունների կառավարում՝ կանաչ կրթության ներառմամբ:

2026 թ. փետրվարի 18 - Նորարարությունը դասավանդման մեջ և թվայնացում:

2026 թ. մարտի 11 - Աշխատանքի վրա հիմնված ուսուցում:

2026 թ. ապրիլի 15 - Ձեռնարկատիրություն և սոցիալական ձեռնարկատիրություն:

- **Գրանցվե՛ք** և միացե՛ք հայ և եվրոպացի մասնագետների թիմին:
- Այս վեբինարները ստեղծում են համատեղ ուսուցման, փորձի փոխանակման և զարգացման հարթակ, որտեղ հայ և եվրոպացի մասնագետները միավորում են իրենց ուժերը՝ բարելավելու կառավարման և մասնագիտական ուղղորդման համակարգերը:
- Ավելին՝ www.improvetam.eu

Միացեք մեր գործընկերների թիմին

Ուրախ ենք ընդունել այն անհատներին և կազմակերպություններին, ովքեր կիսում են մեր տեսլականը՝ դառնալու IMPROVET-AM ծրագրի մաս: Միասին կարող ենք կատարել դրական փոփոխություններ և ստեղծել փայլուն ապագա Հայաստանի մասնագիտական կրթության համար:

IMPROVET ARMENIA
CAPACITY BUILDING

Managing Change in VET

Join the six online webinars on shared experience and peer learning, organised by Apro Formazione (Alba, Italy) and SEPR (Lyon, France), partners of the IMPROVET-AM project

- **19th November 2025 H 12:30-14:00 (UTC+4)**
Values, Civic Engagement, Gender Equality, Participation and Social Inclusion
- **17th December 2025 H 12:30-14:00 (UTC+4)**
Internationalisation; Partnership, Project Design and Management, Networking and Mobility
- **21st January 2026 H 12:30-14:00 (UTC+4)**
Leading the VET center in Terms of **Green Transition**
- **18th February 2026 H 12:30-14:00 (UTC+4)**
Innovative teaching and Digitalisation
- **11th March 2026 H 12:30-14:00 (UTC+4)**
Work-Based Learning
- **15th April 2026 H 12:30-14:00 (UTC+4)**
Entrepreneurship and Social Entrepreneurship

www.improvetam.eu

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or EACEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Register here!